

Aşağıda belirtilen sorularımın Sağlık Bakanı Kemal MEMİŞOĞLU tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Beritan GÜNEŞ ALTIN
Mardin Milletvekili

AKP iktidarlarıyla beraber artış gösteren neoliberal politikalar ve özelleştirmelerin bir parçası olarak 2004-2005 yıllarında Eti Holding'e bağlı pek çok tesis gibi Eti Bakır da özelleştirme kapsamına alınmıştır. 2006 yılında Eti Bakır'ın Mardin Mazıdağı'ndaki tesisleri de Cengiz Holding'e devredilmiştir. Mazıdağı'na bağlı Karataş Köyü'nde bulunan Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Tesisleri'nde altın cevherini ayrıştırmak için siyanür havuzunun olduğuna dair iddialar yıllardır basına yansımaktadır. Tesisin kuruluş amacıyla, Türkiye'deki gübre ihtiyacının bir kısmını karşılamak, bölgede istihdam oluşturmak ve ülke ekonomisine katkıda bulunmak olduğu belirtilmiş olsa da tesiste bu işlemlere nazaran daha çok bakır ve altın ayrıştırmasına dair çalışmaların siyanür havuzları vasıtasıyla yapıldığına dair ciddi iddialar söz konusudur. Siyanürün halk sağlığına olan çok boyutlu olumsuz etkileri yapılan bilimsel araştırmalarla sabit olunmasına rağmen bu yöntemle yapılan altın aramaları birçok yerde halk sağlığı hiçe sayılarak devam ettirilmektedir. Ayrıca Eti Bakır'ın halk sağlığını dikkate almaksızın sürdürdüğü çalışmalarından dolayı Mazıdağı ve çevresinde kansere yakalanma oranlarının yıldan yıla artış gösterdiğine dair de çok ciddi iddialar/bilgiler söz konusudur.

Bu bağlamda;

1. Mazıdağı ve çevresinde kanser vakalarında artış olduğuna dair iddialar doğrultusunda, Sağlık Bakanlığı'nın bölgedeki kanser ve diğer kronik hastalıklara ilişkin veri çalışmaları var mıdır? Bu veriler kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
2. Mazıdağı ilçesinde 2000 yılından itibaren kanser vakası teşhisi konulan vaka sayısı kanser çeşit ve yıl bazlı olarak nedir?
3. Eti Bakır'ın faaliyetlerinin halk sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak için Bakanlık tarafından alınan herhangi bir önlem veya yürütülen bir denetim programı bulunmakta mıdır?
4. Tesislerde kullanılan kimyasalların, özellikle siyanürün, yeraltı sularına veya bölgedeki tarım alanlarına karışıp karışmadığını tespit etmek için düzenli sağlık ve çevre taramaları yapılmakta mıdır?
5. Eti Bakır tesislerinin faaliyet gösterdiği çevredeki köylerde yaşayan çocuklar ve yetişkinler için düzenli sağlık taramaları yapılmakta mıdır? Eğer yapılmıyorsa böyle bir program başlatılması planlanmakta mıdır?
6. Mazıdağı'nda yaşayan çocuklarda çevresel etkiler nedeniyle ortaya çıkabilecek sağlık sorunları konusunda Bakanlığınızın bir araştırma veya önlem çalışması var mıdır? Çocuk sağlığına yönelik özel bir izleme programı uygulanmakta mıdır?
7. Mazıdağı'nda ve çevre köylerde sağlık hizmetlerine erişim düzeyi yeterli midir? Kanser gibi ileri düzey tedavi gerektiren hastalıklar için bölgedeki sağlık altyapısında iyileştirme planlanmakta mıdır?
8. Kimyasal maruziyetin çocukların doğuştan gelen sağlık sorunlarına yol açtığına dair dünya genelindeki araştırmalar göz önünde bulundurulduğunda, Mazıdağı ve çevresinde "doğum kusurlarıyla" ilgili bir artış tespit edilmiş midir?
9. Mazıdağı ilçesinde 2000 yılından itibaren "doğum kusuru" teşhisi konulan çocuk sayısı ve çeşit ve yıl bazlı olarak nedir?
10. Eti Bakır gibi şirketlerin faaliyetlerinin çevre ve halk sağlığı üzerindeki etkilerini izlemek için bağımsız ve tarafsız bir denetim mekanizması kurulması planlanmakta mıdır? Halkın da bu mekanizmalara katılımı nasıl sağlanacaktır?

11. Eti Bakır tesislerinde kullanılan siyanürün insan sağlığı üzerindeki etkilerine ilişkin Çevre, şehircilik ve İklim Deđiřikliđi Bakanlığı tarafından yapılan risk değerlendirmeleri Bakanlığınızla paylaşılmakta mıdır? Siyanür kullanımına bağlı sağlık riskleri konusunda Bakanlığınız tarafından hazırlanan raporlar bulunmakta mıdır?
12. Mazıdağı'ndaki madencilik faaliyetlerinin halk sağlığı üzerindeki etkilerini azaltmak için Çevre Bakanlığı ile ortak hazırlanmış eylem planlarınız var mıdır? Bu planlar kapsamında bugüne kadar hangi önlemler alınmıştır?
13. Siyanür kullanılan maden işletmelerinin denetimi ve sağlık etkilerinin izlenmesi konusunda uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan yükümlölükleriniz nelerdir? Bu yükümlölükler Çevre Bakanlığı ile koordineli olarak nasıl yerine getirilmektedir?